

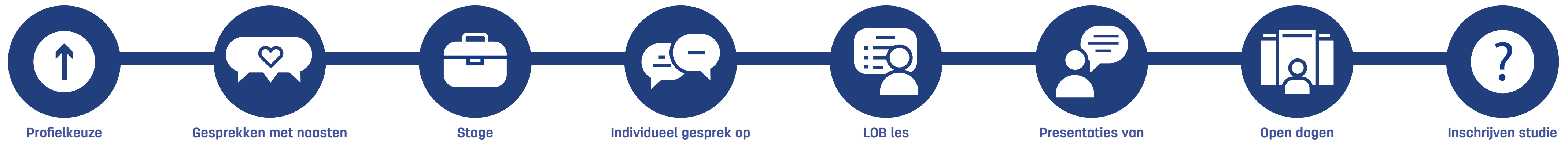
LOOPBAANORIENTATIE BIJ VMBO LEERLINGEN

Sleutelmomenten van de verschillende loopbaanoriëntatie-profielen van VMBO leerlingen

In dit document zijn de inzichten verzameld van het kwalitatieve onderzoek over de studiekeuze van VMBO leerlingen. De sleutelmomenten geven de essentiële momenten aan waarop een studiekeuze kan veranderen en waar scholen en thuisomgeving loopbaanoriëntatie kunnen ondersteunen en stimuleren. Dit is kort algemeen beschreven, maar vooral de interpretaties van de verschillende leerlingprofielen op deze sleutelmomenten zijn interessant. **Zo denken zij** beschrijft de interpretatie van een profiel per sleutelmoment en **Ondersteun ze** beschrijft kansen en valkuilen.

Actieve Verkenners	Iverige Visionairs
Volgzame Afwachters	Nonchalante Standvastigen

Lees dit overzicht horizontaal voor de sleutelmomenten van een profiel, of bakijk juist verticaal hoe de verschillende profielen reageren op een specifiek sleutelmoment.

Profielkeuze De profielkeuze wordt in het 2e jaar gemaakt. Leerlingen kiezen voor een pakket met specifieke vakken. Er bestaan 10 verschillende profielen maar de meeste scholen bieden minder profielen aan.

Gesprekken met naasten Veel leerlingen bespreken hun studiekeuze met naasten. Vrienden, ouders of andere familieleden.

Stage Veel leerlingen lopen één of meerdere keren stage. Per school worden de stages anders ingericht: van een zelfgekozen individuele maatschappelijke stage tot een standaard meeloopstage in groepsverband.

Individueel gesprek op school Leerlingen bespreken hun studiekeuze met naasten. Vrienden, ouders of de decaan of de studieloopbaan-begeleider.

LOB les Het doel van de Loopbaan Oriëntatie Begeleiding lessen is om de leerlingen te begeleiden in het maken van een studiekeuze. Per school is er variatie in start en invulling van de lessen.

Presentaties van oud-leerlingen Scholen organiseren oud-leerling bijeenkomsten om leerlingen te informeren over studiemogelijkheden. Het moment en de invulling hiervan verschilt; van presentaties in de tweede klas tot een markt voor vierdeklassers.

Open dagen Vervolgopleidingen hebben meerdere open dagen per jaar. Het doel van een open dag is om leerlingen een indruk te geven van de studie en de school.

Inschrijven studie De studiekeuze is de keus voor een vervolopleiding. De leerlingen moeten zich ingeschreven hebben voordat het eindexamen begint.

Zo denken zij Deze leerlingen overdenken hun keuze in eerste instantie niet. Zij gaan op hun gevoel af, laten zich leiden door datgene wat ze op dat moment denken te willen doen in de toekomst.

Ondersteun ze Het is mogelijk dat ze er, na het maken van een profielkeuze, achterkomen dat het beroep of de studierichting die ze in gedachten hadden niet (meer) bij hen past. Voorkom dit door hen tijdig een realistisch beeld te geven of laten ervaren wat ze willen.

Quotes "Ik wou altijd al iets in de zorg doen dus dat was een makkelijke keuze tussen zorg en economie. En ik had ook wiskunde gekozen omdat ik daar goed in ben."

Ondersteun ze Deze leerlingen luisteren alleen naar advies wanneer zij iemand vertrouwen, wanneer mensen het beste met hen voorhebben en hun dromen niet worden gedwarsboomd. Wanneer dit profiel de mensen die advies geven niet vertrouwt of het advies zint hen niet, kan het advies een tegengesteld effect hebben.

Quotes "Niemand in mijn familie doet dit, ik zou één van de eerste zijn. Mijn vader vindt het gekkigheid dat ik het leger in wil. Moeder zegt: 'Je moet goed nadenken, je moet goed je best doen.' Ze motiveren me om mijn droom achterna te gaan."

Ondersteun ze Een positieve stage-ervaring bevestigt de studiekeuze. Een negatieve ervaring kan hen aan het twijfelen brengen over de studiekeuze of over zichzelf. Help hen in de evaluatie van de stage! Om te voorkomen dat ze oterrecht veranderen in een ander profiel.

Quotes "Mijn mentor heeft mijn studiekeuze bevestigd."

Ondersteun ze Dit profiel is geholpen met een duidelijk tijdsopbouw van de studiekeuze definitief te maken. Laat zien welke dingen zij nog moeten doen. Wat wordt gezegd heeft alleen impact als er goed naar hen wordt geluisterd. Voorkom dat deze leerlingen vastberaden zijn op verkeerde gronden door goed door te vragen waarom hun toekomstvisie bij hen past.

Quotes "Het is wel nuttig, maar het is zelfstandig, gewoon wat ik thuis zelf ook doe. Als je hulp nodig hebt dan vraag je het, ik heb meestal geen hulp nodig."

Ondersteun ze Deze leerlingen weten wat ze willen worden of gaan studeren. Ze zijn niet continu bezig met de toekomst en stellen daarom het maken van een passende profielkeuze waarschijnlijk uit.

Quotes "Ik heb een brief thuis gekregen dat ik ben aangenomen, dus nu moet ik alleen nog wachten tot na de examens."

Ondersteun ze Het is voor dit profiel belangrijk dat zij niet alleen een 'logische' profielkeuze maken, maar ook een profielkeuze die goed voelt. Het is namelijk mogelijk dat de profielkeuze op een later moment niet meer aansluit bij het toekomstbeeld, omdat het toekomstbeeld is veranderd. Een één-op-één gesprek helpt dit profiel in het maken van een passende profielkeuze.

Quotes "Laborant kan ik niet worden door mijn vakkenpakket."

Ondersteun ze De kans is groot dat er niets wordt gedaan met een goed bedoeld advies. Verandering komt alleen tot stand wanneer dit profiel intrinsiek gemotiveerd is.

Quotes "Mijn tante zei dat het misschien minder handig is om de zorg in te gaan als man [...] Maar het heeft niet mijn keuze beïnvloed."

Ondersteun ze Stages worden als waardevol en leerzaam beschouwd wanneer ze overeenkomen met het toekomstbeeld. Deze leerlingen ondernemen zelf minimaal stappen om een stage te zoeken die aansluit bij de ambities. Wanneer zij zelf een stageplek moeten regelen wordt de stage vaak gedaan bij bekende.

Quotes "School had meer informatie kunnen geven over wat ik vroeg. En over wat er in de komende jaren gaat gebeuren."

Ondersteun ze Deze leerlingen weten wat ze willen worden of gaan studeren. Ze zijn niet continu bezig met de toekomst en stellen daarom het maken van een passende profielkeuze waarschijnlijk uit.

Quotes "Ik heb een brief thuis gekregen dat ik ben aangenomen, dus nu moet ik alleen nog wachten tot na de examens."

Ondersteun ze Het is voor dit profiel belangrijk dat zij niet alleen een 'logische' profielkeuze maken, maar ook een profielkeuze die goed voelt. Het is namelijk mogelijk dat de profielkeuze op een later moment niet meer aansluit bij het toekomstbeeld, omdat het toekomstbeeld is veranderd. Een één-op-één gesprek helpt dit profiel in het maken van een passende profielkeuze.

Quotes "Mijn tante zei dat het misschien minder handig is om de zorg in te gaan als man [...] Maar het heeft niet mijn keuze beïnvloed."

Ondersteun ze Deze leerlingen weten wat ze willen worden of gaan studeren. Ze zijn niet continu bezig met de toekomst en stellen daarom het maken van een passende profielkeuze waarschijnlijk uit.

Quotes "Ik heb een brief thuis gekregen dat ik ben aangenomen, dus nu moet ik alleen nog wachten tot na de examens."

Ondersteun ze Het is voor dit profiel belangrijk dat zij niet alleen een 'logische' profielkeuze maken, maar ook een profielkeuze die goed voelt. Het is namelijk mogelijk dat de profielkeuze op een later moment niet meer aansluit bij het toekomstbeeld, omdat het toekomstbeeld is veranderd. Een één-op-één gesprek helpt dit profiel in het maken van een passende profielkeuze.

Quotes "Mijn tante zei dat het misschien minder handig is om de zorg in te gaan als man [...] Maar het heeft niet mijn keuze beïnvloed."

Ondersteun ze Deze leerlingen weten wat ze willen worden of gaan studeren. Ze zijn niet continu bezig met de toekomst en stellen daarom het maken van een passende profielkeuze waarschijnlijk uit.

Quotes "Ik heb een brief thuis gekregen dat ik ben aangenomen, dus nu moet ik alleen nog wachten tot na de examens."

Ondersteun ze Het is voor dit profiel belangrijk dat zij niet alleen een 'logische' profielkeuze maken, maar ook een profielkeuze die goed voelt. Het is namelijk mogelijk dat de profielkeuze op een later moment niet meer aansluit bij het toekomstbeeld, omdat het toekomstbeeld is veranderd. Een één-op-één gesprek helpt dit profiel in het maken van een passende profielkeuze.

Quotes "Mijn tante zei dat het misschien minder handig is om de zorg in te gaan als man [...] Maar het heeft niet mijn keuze beïnvloed."

Iverige Visionairs

"Je moet zelfstandig worden. Je kunt niet wachten tot andere mensen zeggen wat je moet gaan doen."

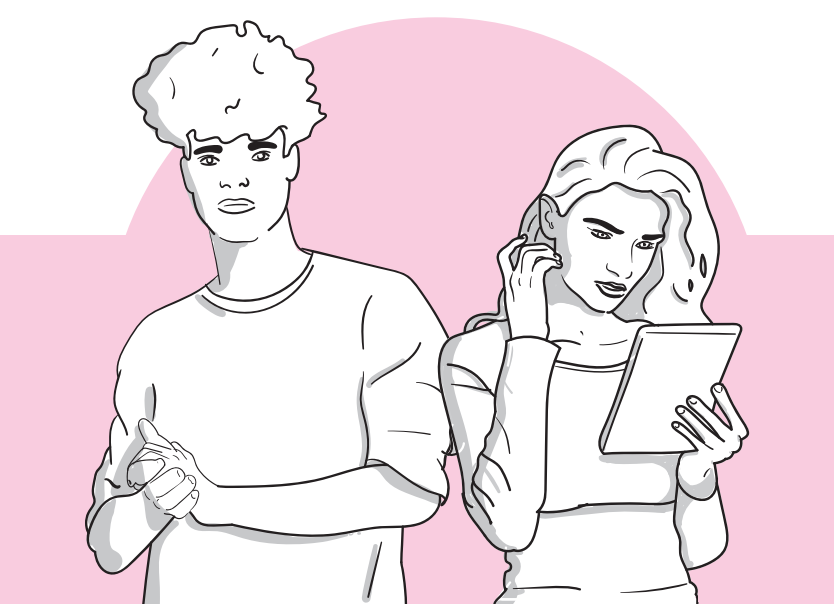
- Deze leerlingen hebben een duidelijk idee van wat zij leuk vinden.
- Hebben een goed overzicht van welke stappen ze nog moeten ondernemen en plannen bij voorkeur het uitvoeren van deze stappen.
- Nemen veel eigen initiatief om hun toekomstbeeld te bevestigen en specificeren. Hierbij is er een kans dat zij andere mogelijkheden onterrecht uitsluiten.

Nonchalante Standvastigen

"Ik weet gewoon wat ik wil doen, dat is toch makkelijk!"

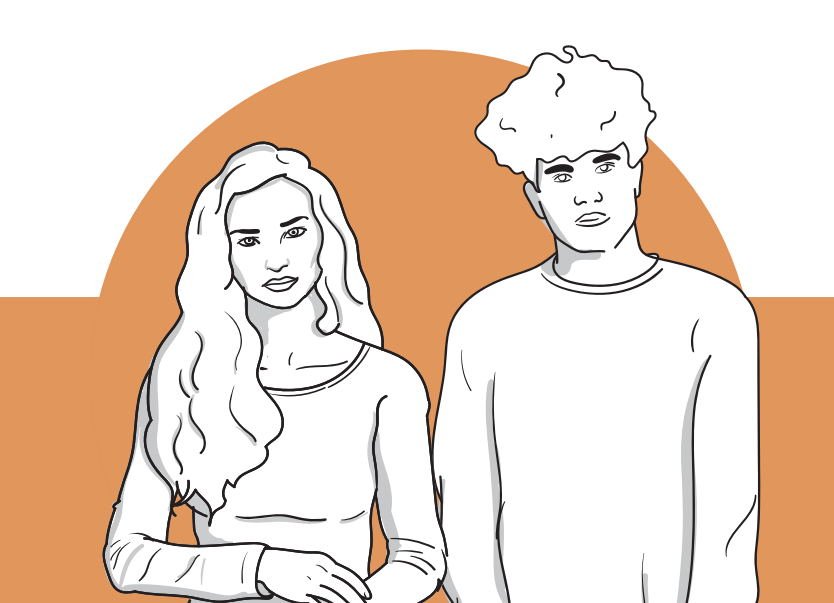
- Deze leerlingen hebben een duidelijk beeld van de toekomst, maar wachten of met het ondernemen van stappen om het toekomstbeeld concreet vorm te geven.
- Het is lastig om hen intrinsiek te motiveren om het toekomstbeeld concreet te maken.
- Zij nemen graag een minimaal aantal stappen om de studiekeuze te maken.

Actieve Verkenners

"Ik ga opzoek naar wat het beste bij mij past."

- Deze leerlingen hebben nog geen concreet beeld van hun toekomst. Daarom zijn zij actief op zoek naar wat bij hen past.
- Het maken van een keuze wordt uitgesteld wanneer zij twijfelen. Ze willen graag een weloverwogen keuze maken door meer te ontdekken en proberen.
- Wanneer zij een keuze hebben gemaakt, ontwikkelen zij zich naar iverige Visionairs.

Volgzame Afwachters

"De stagebegeleider zei dat ik het heel goed deed en dat ik heel geschikt was voor het werk als onderwijsassistent."

- Deze leerlingen hebben geen gevoelsmatige voorkeur voor een vervolopleiding.
- Ze hebben herhaaldelijke aansporingen nodig vanuit hun omgeving om actie te ondernemen.
- Het liefst hebben ze dat iemand anders een studie voor ze kiest op basis van goede argumenten.